

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Dank God onder alle omstandigheden,
want dat is wat Hij van u
die één bent in Christus Jezus, verlangt.*

1 Tess 5:18

Aan het einde van zijn eerste brief aan de gemeente van Tessaloniki spoort Paulus de Tessalonicenzen aan om God altijd te danken. 'Dank God in alles' heeft de Statenvertaling hier. Dat betekent: in alle omstandigheden; of het nu stormt of niet, in dagen van voor- en tegenspoed, in tijden van oorlog en vrede. Op deze dankdag voor gewas en arbeid zijn we hier samengekomen om God te danken en te eren voor al het goede dat wij het afgelopen jaar uit zijn hand hebben ontvangen.

Het is opvallend hoe vaak Paulus het heeft over dankbaarheid. We horen het aan het einde van de eerste Tessalonicenzenbrief. Maar ook in andere brieven zou hij het blijven herhalen, omdat mensen het steeds weer moeten horen: zie toch hoe goed de Heer is, zoek Hem in alles en wees toch dankbaar! Ook wij hebben die aansporing nodig. Er is soms veel aan de hand in ons leven. Er zijn tijden dat er zorgen zijn: op je werk, in het gezin, in je huwelijk. Die zorgen kunnen zo overheersend zijn dat je aan dankbaarheid nauwelijks toekomt. Als je voor je gezondheid onderzoek na onderzoek moet doorlopen, als er tegenslagen zijn of grote onzekerheid over de toekomst. Op zulke momenten moeten ook wij opnieuw aangespoord worden om opnieuw te kijken naar de wereld om ons heen, de schepping die God ons geschonken heeft. Daarom is het goed dat wij vandaag stilstaan bij dankbaarheid. In deze overdenking wil ik dat doen door samen naar Psalm 65 te kijken, een lied dat helemaal hoort bij dankdag.

'Een loflied op Gods goedheid': in de Statenvertaling staat deze titel boven Psalm 65. En dat klopt ook helemaal. In dit gebed ontdekt koning David hoe Gods goedheid in alles aanwezig is, dat het hele leven erdoor doordringt wordt. Psalm 65 begint heel intiem, heel klein met de relatie tussen David en God, met de vergeving die hij bij God vindt. Dan deint het perspectief uit: eerst naar de tempel en daarna naar de hele schepping.

Het lukt ons lang niet altijd om God altijd te loven en te prijzen. Ook in het leven van koning David was dat zo. Er zijn ook momenten waarop je niet goed weet wat je moet bidden, dagen waarop je de woorden niet vindt. We zijn vaak geneigd om die stille momenten, waarop ons ongemak naar boven komt, op te vullen met woorden. De onrust, de ongedurigheid, de vragen die we hebben: we gaan ze liever uit te de weg en praten er overheen. Maar Psalm 65 stuurt ons in een andere richting. Het begin van dankbaarheid is misschien wel de stilte. De stille omgang met God. Want daar begint deze Psalm mee.

'U komt toe stilheid, een lofzang! O God, in Sion'. Zo begint Psalm 65. Een lied dat begint met verstillings: in de NBV valt het weg, maar in oudere vertalingen hoor je het wel. In de Statenvertaling bijvoorbeeld: 'De lofzang is in stilheid tot U, o God'. Of in de berijming van Psalm 65: 'De stilte zingt u toe, o Here'. Psalm 65 is een verstild gebed. Dit lied begint niet met de rijke oogst, met welvaart, en al het goede dat God schenkt – al mag dat er zeker ook zijn. Nee, deze Psalm begint zonder woorden. Het begint

allemaal met stilte. Hoe druk en hoe onrustig onze wereld ook is, hoeveel tumult en lawaai er ook mag zijn om ons heen: ook wij mogen ons gebed beginnen met stilte, zoals koning David dat doet. Bidden begint met stilte. Door stil te worden ontstaat er ruimte. Al die gedachten, al die stemmen in ons hoofd moeten tot zwijgen gemaand. Door te zwijgen word je bewust van jezelf, van de weg die je hebt afgelegd, maar ook van God, van zijn genadige en liefdevolle aanwezigheid. Luister naar wat David zegt in vers 3 en 4:

*U die ons bidden hoort,
tot U komt de sterveling.
Worden onze zonden mij te zwaar,
U neemt weg wat wij misdeden.*
Psalm 65:3-4

Wanneer David begint te bidden, dan begint hij met zijn relatie tot de Vader. En daar mag ook onze aandacht in de eerste plaats naar uitgaan. Dat de Enige een God van liefde en genade is. Dat Hij ons bidden hoort en onze schulden steeds weer vergeeft. God is geduldig met ons. Als je daar dieper over nadenkt: dat wij zijn kinderen mogen zijn, dat Hij ons omringt met barmhartigheid, ondanks het verkeerde dat wij doen... word je daar niet stil van? Stemt dat niet tot een diepe dankbaarheid?

‘U hoort ons bidden’ (Ps 65:3), zegt David. Maar bij God is ook verzoening. Ook dat klinkt mee in deze Psalm: ‘ongerechte dingen hadden de overhand over mij, maar onze oververtredingen, die verzoent Gij’. David bidt niet alleen voor zichzelf, maar voor het hele volk. Hij weet het maar al te goed: hoe onverzoend wij leven – met onszelf, met onze geschiedenis, met elkaar, en met God. Maar als het dan te donker wordt in mij, als het verkeerde dat ik zei of deed mij te groot wordt om te dragen, dan mag ik bij U komen. En U neemt het van mij! Dankbaar en gezegend mogen ook wij steeds weer bij de Enige komen, die ons vergeeft, die verzoent wat on gezegd bleef.

En dan verruimt de blik zich vanaf vers 5 naar de tempel: ‘Gelukkig wie door U gekozen is en U mag naderen, hij mag wonen in uw voorhoven’. Ja, hoe gelukkig mogen wij ons weten dat wij als zijn gemeente mogen samenkomen in dit huis, in deze kerk. Dat wij hier gemeenschap mogen ervaren. Hier ervaren we zijn goedheid, genieten wij van Zijn woorden ten leven, bidden wij met elkaar en zingen we Hem ter ere.

Er is zoveel om dankbaar voor te zijn. De mens mag zich tegoed doen en verzadigd worden, vol worden, van de goedheid waarmee de Heer ons hart wil doorstromen. Het maakt een diepe indruk op David. Het is ontzagwekkend, hoe God recht doet en genadig aanwezig is. En nu kijkt David naar de hele schepping: naar de zee, de velden en het land. Vanaf vers 6 gaat deze Psalm over God en zijn schepping: alles ademt en hoopt op hem, van de einden van de aarde tot aan de verten van de zee.

Het ritme van deze Psalm, die overgang van het persoonlijke leven naar de hele wereld: dat hoort gewoon zo te zijn. Want als je begint te beseffen hoe groot God is, hoe alles dat ademt en leeft uit zijn hand komt, dan zie je in alles zijn genade, zijn goedheid. David zegt het in de beelden van toen. Woorden die vandaag herkenbaar zijn, in de dagen na storm Ciarán. De zee met haar woeste golven is een eeuwenoud

Bijbels beeld dat staat voor de chaos, het natuurgeweld dat de wereld bedreigt. Maar alles is weer tot rust gekomen in God: de bergen met hun spitsige toppen zijn vastgezet door zijn kracht, het bruisen van de golven en het geraas van de zeeën is stil geworden. Zelfs het tumult van de volken is bedaard.

Een profetisch en hoopvol beeld: dat eens de storm van geweld tussen mensen weer tot bedaren komt. Dat de volken stil zullen zijn voor Gods aangezicht en ontzag zullen hebben voor de Heer. Zoals de ziel verstilt in God, zo komt de hele aarde tot rust in hem. Van de zonsopkomst in het oosten, totdat zij langzaam wegzakt aan de westelijke horizon. Zo juicht heel de aarde voor Gods macht. Want Hij staat boven het scheppingsgeweld, boven het rumoer en geweld van mensen. Eens komt alles tot rust in Hem!

Prachtig is de derde en laatste strofe van dit lied in de verzen 10-14, waar de aandacht zich verschuift van de schepping naar het land, naar de akkers en de velden. Nu de oerwateren tot rust zijn gekomen, staat Gods beek vol met levengevend water. En net als in de vorige gedeelte komt ook hier het werkwoord 'vastzetten' (*kîn*) terug (Ps 65:7,10). Zoals God de bergen heeft vastgezet, zo doet hij ook het koren op de velden staan. Gods goede zorg voor het land uit zich in de zegen waarmee hij de voren laat bevochtigen, de kluiten laat inzinken en het groen ontspruiten laat door zijn regen. Natuurlijk vraagt landbouw om arbeid. Het groeit allemaal niet vanzelf. De boer moet zijn land met zorg bewerken en omspitten. Maar David benadrukt dat het God is die het werk van onze handen zegent. Hij kijkt naar God als een goede wijngaardenier. Waar zijn voetstappen het veld raken, daar druipt het van zijn zegen, van overvloed. Het land is tevreden en lacht: de grazige velden zijn bekleed met kudde vee, de vruchtbare dalen dragen een tooi van koren. Het gouden graan lacht van de zon. Heel het land zingt en juicht omdat God haar bezoekt en alles doet groeien.

Wat een wonderlijk mooi lied is dit toch. Het lied dat zo verstild en zonder woorden begon, eindigt met gezang. Want dat is de laatste zin van deze Psalm: 'zij zingen en juichen elkaar toe'. Maar als je goed leest en kijkt naar wie er zingen voor God, dan zijn het niet de mensen. Het zijn de heuvels, de velden en de dalen. De heuvels omgord met vreugde, de velden bekleed met kudde, de dalen vol met graan. De lofzang is veel groter dan wat wij met mensenmonden kunnen zeggen. De natuur is soms beter in staat om God te eren dan wij mensen met al onze strijd. De planten, de dieren en de bossen: zij zingen van hun Schepper.

En wij mogen daar een voorbeeld aan nemen. Wij mogen meedoen in die dankbare lofzang om al het goede dat wij uit Gods hand verkrijgen. Wie dankbaar leeft van Gods goede gaven, hoeft zich geen schatten te verzamelen. Wat God geeft is genoeg voor deze hele aarde. En wie ontvangt, kan ook geven. In het bijzonder aan de allerarmsten. Zoals wij in de afgelopen weken hebben gedaan met onze inzamelingsactie voor de sociale winkel Potpourri. Dank God dus in alles. Zing voor hem met een dankbaar hart en geef van je oogst. Zing mee met de velden, de wouden en de zeeën. Zing voor de Zoon, de wijnstok van het Leven. Hij die zich delen laat en alle zonden verzoent. Zing voor God en geef hem alle eer. Want Hij is goed!

Amen.